KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUẢNG BÌNH VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI

TS. TRẦN TIẾN DŨNG
Giám đốc Sở Khoa học và Công nghệ

Năm 2010 - năm cuối cùng thực hiện nhiệm vụ kế hoạch giai đoạn 2005-2010, cũng là năm đầu tiên triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XV và Nghị quyết của HĐND tỉnh về nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội 5 năm (2011-2015). Hoạt động khoa học và công nghệ Quảng Bình đã bám sát thực hiện các chương trình, mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, nhằm từng bước nâng cao hiệu quả các hoạt động KH&CN theo hướng gắn kết KH&CN với sản xuất và đời sống, đổi mới công nghệ làm cho hoạt động KH&CN trở thành động lực thúc đẩy tiến trình phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập. Để hiểu rõ hơn về hoạt động KH&CN trong năm qua, Thông tin KH&CN xin giới thiệu bài viết "Khoa học và công nghệ Quảng Bình với phát triển kinh tế - xã hội" của Giám đốc Sở KH&CN Quảng Bình.

KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG NĂM 2010

Công tác tham mưu tổng hợp, Sở KH&CN đã nghiên cứu nắm bắt thực tiễn hoạt động và các xu thế phát triển để tham mưu, đề xuất, cung cấp những luận cứ khoa học cho các cấp uỷ Đảng, chính quyền địa phương trong việc hoạch định các chủ trương, chính sách trong lĩnh vực KH&CN góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Trong đó, Sở đã tham mưu cho tỉnh phê duyệt danh mục đề tài, dự án nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ tỉnh Quảng Bình năm 2010; Tổ chức Hội nghị giao ban về khoa học và công nghệ các tỉnh vùng Bắc Trung Bộ lần thứ IX tại Quảng Bình; Xây dựng hoàn thiện và bảo vệ thành công đề cương Nghị định thư hợp tác KH&CN với tỉnh Khăммuộn cùng Bộ Khoa học và Công nghệ; Xây dựng và hoàn thiện các nội dung về thủ tục hành chính có liên quan đến hoạt động khoa học công nghệ trình UBND tỉnh điều chỉnh bổ sung (Đề án 30); Thành lập Ban tổ chức Hội thi Sáng tạo kỹ thuật tỉnh Quảng Bình lần thứ IV (2010 - 2011); Quyết định "Quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức bộ máy và biên chế của các đơn vị trực thuộc như Chi cục Tiêu chuẩn - Đo lường - Chất lượng, Trung tâm ứng dụng Tiến bộ KHCN, Trung tâm Tin học và Thông tin KHCN"; Xây dựng chiến lược phát triển thanh niên ngành khoa học và công nghệ giai đoạn 2011-2020...

Công tác quản lý khoa học và công nghệ, năm 2010 Sở Khoa học và Công nghệ quản lý 27 đề tài, dự án nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ, trong đó 19 đề tài, dự án được chuyển tiếp từ năm 2009 và 08 đề tài, dự án thực hiện mới năm 2010 (bao gồm 08 đề tài thuộc lĩnh vực KHXHNV; 10 đề tài thuộc lĩnh vực Nông-Lâm-Thủy sản, 07 đề tài thuộc lĩnh vực khác và 02 dự án thuộc Chương trình nông thôn miền núi của Bộ KH&CN giao). Các đề tài, dự án được triển khai đã chú trọng nghiên cứu các lĩnh vực liên quan đến các chương trình phát triển kinh tế và văn hoá xã hội trọng điểm của tỉnh. Một số đề tài, dự án đã phát huy hiệu quả và ứng dụng vào thực tiễn sản xuất như dự án "Hoàn thiện quy trình công nghệ

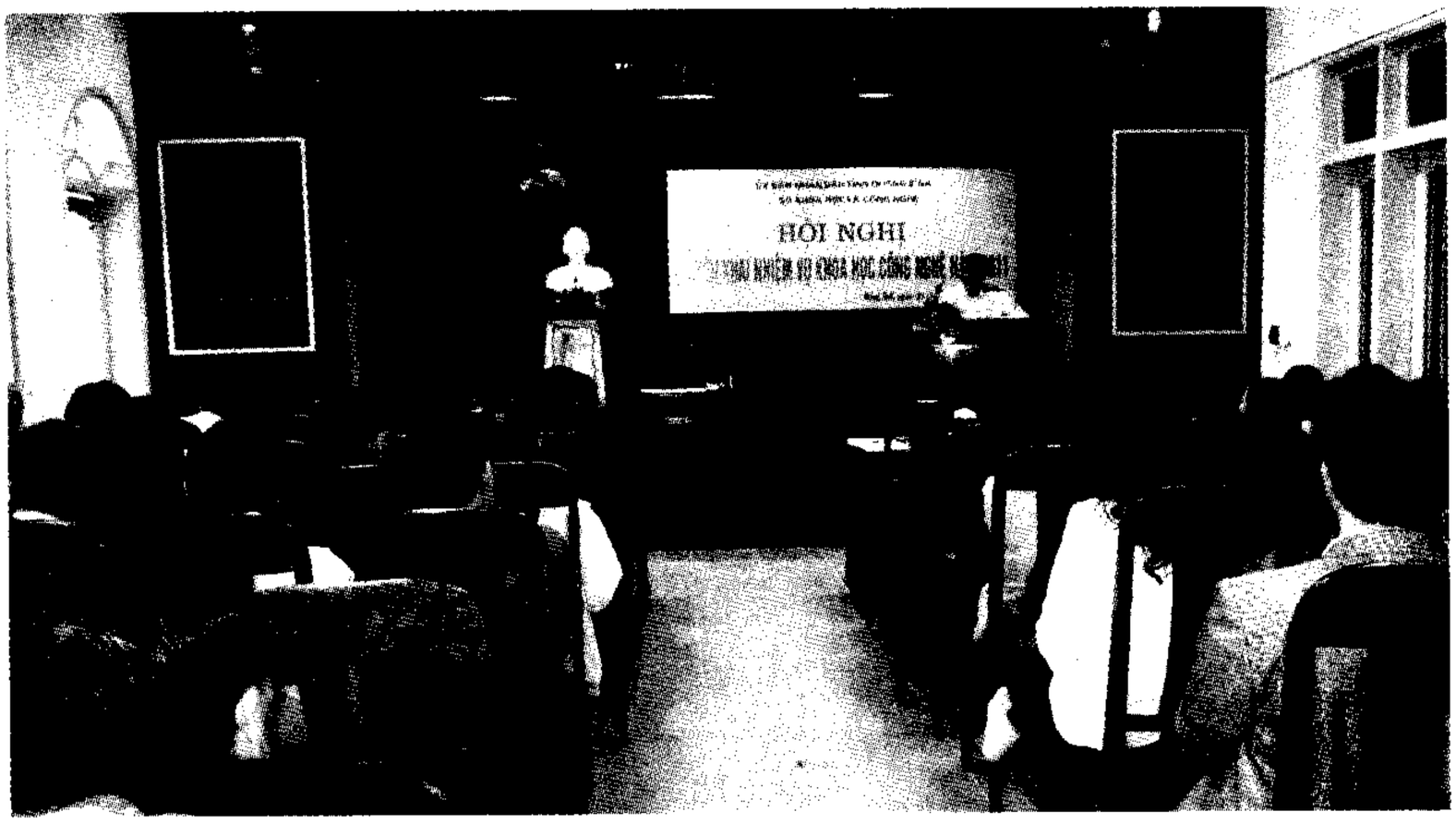

Sở KH&CN tổ chức Hội nghị triển khai nhiệm vụ khoa học công nghệ năm 2011

Ảnh: T.L

sản xuất nhân tạo giống cua biển tại Quảng Bình" đã cung cấp cho thị trường trong tỉnh và các tỉnh phía Bắc hơn 107 vạn con cua giống phục vụ nhu cầu nuôi cua thương phẩm của bà con nông dân; Đề tài "Điều tra nghiên cứu mùa vụ xuất hiện giống cá chình tại các cửa sông, đề xuất giải pháp thu vớt, ương nuôi tại Quảng Bình" đã xây dựng quy trình giúp người dân tiếp cận cũng như cung ứng giống cho hộ nuôi thử nghiệm đạt kết quả kinh tế cao... Bên cạnh đó, Sở KH&CN đã xây dựng định hướng chiến lược nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ năm 2011, xét duyệt các đề tài, dự án nông thôn miền núi giai đoạn 2010-2011.

Đối với hoạt động KH&CN cấp huyện/thành phố đã được quan tâm và đẩy mạnh. Năm 2010, Sở đã giao kế hoạch và hỗ trợ kinh phí cho các huyện/thành phố quản lý, theo dõi 08 mô hình. Qua theo dõi kiểm tra một số mô hình cấp huyện đã được triển khai kết quả tốt như: Mô hình trồng dưa trên đất lúa; Mô hình sản xuất nấm ăn và nấm dược liệu tại xã Cao Quảng; Mô hình sản xuất cá lóc giống; Mô hình nuôi Hàu thương phẩm trên sông Nhật Lệ; Mô hình ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy mẫu giáo...

Công tác quản lý công nghệ, sở hữu trí tuệ, an toàn bức xạ hạt nhân, đã tập trung vào việc triển khai quyết định số 05/2006/QĐ-UBND ngày 09/3/2006 của UBND tỉnh về việc ban hành Chương trình khoa học và công nghệ phục vụ hội nhập giai đoạn 2006-2010. Trong năm 2010, Sở đã hỗ trợ cho các doanh nghiệp với tổng kinh phí gần 380 triệu đồng; Phối hợp với Liên hiệp các Hội KH&KT, Đoàn TNCSHCM tỉnh, Liên đoàn Lao động tỉnh triển khai Hội thi Sáng tạo kỹ thuật tỉnh Quảng Bình lần thứ IV (2010-2011); Phối hợp với Cục Sở hữu trí tuệ tổ chức tập huấn, hội thảo chuyên đề tại Quảng Bình cho các doanh nghiệp về sở hữu trí tuệ với các nội dung liên quan trong việc xác lập và bảo hộ sở hữu trí tuệ; Tổ chức hướng dẫn các cơ sở sản xuất kinh doanh đăng ký bảo hộ độc quyền sáng chế, giải pháp hữu ích và nhãn hiệu hàng hóa. Kiểm tra hoạt động ứng dụng, chuyển giao công nghệ trong sản xuất kinh doanh trên địa bàn tỉnh; Tham gia hoạt động thanh tra về an toàn bức xạ hạt nhân cũng như tiếp nhận hồ sơ, thẩm định và cấp giấy phép hoạt động các phòng khám X-quang; Tham dự Chợ Công nghệ và Thiết bị chào mừng kỷ niệm 1000 năm Thăng Long-Hà Nội và Hội chợ Techmart tại Lạng Sơn.

Bên cạnh đó, Sở đã tổ chức triển khai thực hiện dự án: Xây dựng chỉ dẫn địa lý "Đồng Hới" cho sản phẩm nước mắm do các cơ sở thuộc thành phố Đồng Hới sản xuất thuộc Chương trình hỗ trợ phát triển tài sản trí tuệ của doanh nghiệp thực hiện giai đoạn 2009- 2010.

Năm 2010, hoạt động thanh tra khoa học công nghệ được thực hiện trên nhiều lĩnh vực của đời sống xã hội và đã góp phần nâng cao hiệu quả trong công tác quản lý Nhà nước về đo lường, chất lượng sản phẩm hàng hóa... góp phần bảo vệ quyền và lợi ích chính đáng của người tiêu dùng cũng như việc nâng cao ý thức chấp hành pháp luật trong cộng đồng xã hội. Trong đó, đã tiến hành thanh tra 160 lượt cơ sở, phát hiện 08 tổ chức, cá nhân vi phạm Pháp lệnh Đo lường và

Luật Chất lượng sản phẩm hàng hoá, tiến hành xử lý 03 cơ sở với tổng số tiền là 24 triệu đồng.

Hoạt động tiêu chuẩn - đo lường - chất lượng đã được tăng cường và đi vào chiều sâu, giúp các doanh nghiệp đổi mới hoạt động quản lý sản xuất, nâng cao chất lượng sản phẩm hàng hoá của địa phương, thúc đẩy sản xuất kinh doanh phát triển, nâng cao năng lực cạnh tranh phục vụ hội nhập WTO. Công tác kiểm tra về chất lượng đã được tăng cường nên đã kịp thời phát hiện và ngăn chặn việc sản xuất, lưu thông hàng giả, hàng kém chất lượng trên thị trường. Công tác quản lý đo lường đã góp phần đảm bảo đo lường được thống nhất và chính xác, đảm bảo công bằng xã hội; bảo vệ quyền lợi người sản xuất và tiêu dùng; bảo đảm an toàn, bảo vệ sức khoẻ và môi trường. Công tác hỗ trợ các doanh nghiệp về tiêu chuẩn, đo lường, chất lượng đã mang lại hiệu quả thiết thực, nhờ đó các sản phẩm của địa phương có chất lượng ổn định, khả năng cạnh tranh cao và có thương hiệu mạnh trên thị trường, góp phần vào việc thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh nhà.

Nhận thức rõ vai trò và tầm ảnh hưởng của công tác thông tin tuyên truyền, phổ biến tri thức KH&CN vào sản xuất và đời sống. Trong năm 2010 hoạt động thông tin khoa học công nghệ đã phối kết hợp với các phương tiện thông tin đại chúng xây dựng nhiều trang chuyên mục KH&CN trên Đài Phát thanh Truyền hình và chuyên mục KH&CN trên Báo Quảng Bình, các phim phóng sự, tin bài, trên trang thông tin KH&CN điện tử của Sở KH&CN và Trung tâm nhằm tuyên truyền các thành quả hoạt động KH&CN tỉnh nhà, cũng như nhiều tiến bộ khoa học kỹ thuật trong sản xuất, chăn nuôi để đưa thông tin đến bạn đọc và bà con nông dân trong việc tiếp cận với những kinh nghiệm và quy trình kỹ thuật trong sản xuất, chế biến sản phẩm... Đặc biệt đã xây dựng phim phóng sự "Vấn đề về quản lý an toàn bức xạ hạt nhân trong khám chữa bệnh" đây là vấn đề đang được xã hội quan tâm. Bên cạnh đó, Tập san Thông tin KH&CN ngày càng khẳng định được vị thế của một kênh thông tin tuyên truyền về những chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về KH&CN với nội dung và chất lượng ngày càng cao. Hoạt động đào tạo và đưa thông tin KHKT phục vụ phát triển nông nghiệp, nông thôn được đẩy mạnh. Trung tâm Tin học và Thông tin KHCN đã phối hợp với Ban Dân tộc và Liên minh các HTX tỉnh tiến hành đào tạo tin học cho cán bộ của các xã phường trên địa bàn quản lý; xây dựng và chuyển giao Thư viện điện tử KH&CN cho UBND huyện Quảng Ninh. Trong công tác nghiên cứu khoa học, Trung tâm đã tổ chức thành công đề tài: "Xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu tiềm lực KH&CN phục vụ công tác nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ trên địa bàn tỉnh Quảng Bình".

Đoàn cán bộ Sở KH&CN kiểm tra đề tài hoa

Ảnh: T.L

Hoạt động ứng dụng tiến bộ KHCN tiếp tục được đẩy mạnh. Năm 2010, Trung tâm ứng dụng Tiến bộ KHCN đã tập trung triển khai thực hiện các đề tài, dự án phục vụ phát triển nông nghiệp nông thôn. Trong đó, một số dự án đã đem lại kết quả bước đầu như dự án "Ứng dụng công nghệ mô hom trong sản xuất giống cây lâm nghiệp cao sản phục vụ phát triển trồng rừng tại Quảng Bình" đã

tiến hành nhân chồi, ra rễ và ươm được 3.684 bầu cây bạch đàn, 1.770 bầu cây keo lai. Trong đó, vườn cây đầu dòng đủ điều kiện sản xuất 1,5 triệu cây/năm, hướng dẫn kỹ thuật và tiến hành dâm hom 50 vạn cây keo lai chất lượng cao tại huyện Bố Trạch; dự án "Sản xuất và sử dụng phân nén vô cơ, hữu cơ vi sinh bằng công nghệ sinh học... phục vụ sản xuất nông nghiệp huyện Lệ Thủy" đã sản xuất 30 tấn phân nén vô cơ và 10 tấn phân hữu cơ sinh học. Qua trồng thử nghiệm đã cho năng suất đạt 66 tạ/ha, tiết kiệm được 25% lượng phân bón cho bà con nông dân; dự án "Sản xuất chế phẩm EM phục vụ xử lý môi trường tại Quảng Bình" đã sản xuất được 5 loại chế phẩm vi sinh và bước đầu đã phát huy được hiệu quả xử lý môi trường tại các hồ nuôi tôm... Bên cạnh đó, Trung tâm phối hợp với Ban Dân tộc tỉnh tổ chức tập huấn chuyển giao công nghệ sản xuất và cung cấp giống nấm cho hộ nông dân trên địa bàn tỉnh; Triển khai công tác nuôi tôm thẻ chân trắng tại trại thực nghiệm Ngư Thủy Bắc đạt hiệu quả kinh tế cao...

Công tác đào tạo cán bộ được Sở chú trọng và quan tâm. Đội ngũ cán bộ KH&CN được tăng cường, thường xuyên có chính sách đào tạo và đào tạo lại để nâng cao năng lực tiếp thu tri thức KH&CN mới. Hiện nay, có 2 cán bộ đang làm nghiên cứu sinh, 6 cán bộ học cao học và 1 cán bộ học cao học đã hoàn thành tốt nghiệp, 2 cán bộ được đào tạo cao học theo đề án 165, 2 cán bộ theo học chuyên viên cao cấp về quản lý nhà nước, 1 cán bộ theo học cao cấp lý luận chính trị và hàng chục lượt cán bộ được đào tạo văn hóa, nghiệp vụ về KH&CN.

Với những kết quả đạt được có thể khẳng định rằng, năm 2010 các hoạt động KH&CN của tỉnh Quảng Bình nói chung và sự tham mưu, chỉ đạo triển khai các hoạt động quản lý KH&CN của Sở KH&CN nói riêng đã có những đóng góp tích cực, quan trọng cho sự phát triển kinh tế - xã hội tỉnh nhà.

ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂM 2011

Bước vào năm 2011, năm mở đầu triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XI của Đảng, Sở KH&CN Quảng Bình tăng cường công tác quản lý nhà nước về hoạt động khoa học công nghệ. Tiếp tục đẩy mạnh công tác nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ nhằm xây dựng luận cứ khoa học phục vụ quá trình ra quyết định về chủ trương, chính sách, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội tỉnh nhà.

Triển khai Chương trình khoa học và công nghệ phục vụ hội nhập giai đoạn 2011- 2015. Phối hợp với Liên hiệp các Hội KH & KT triển khai Hội thi Sáng tạo kỹ thuật toàn tỉnh lần thứ IV (2010-2011).

Chú trọng hướng dẫn và hỗ trợ kỹ thuật cho các doanh nghiệp trên địa bàn; Mở rộng và nâng cao năng lực kiểm định, kiểm nghiệm phục vụ tốt yêu cầu quản lý nhà nước, đảm bảo công bằng xã hội trong mua bán và giao nhận, chống sản xuất và kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng, bảo vệ quyền lợi chính đáng của người tiêu dùng và các nhà sản xuất, phục vụ đắc lực cho các nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương và khu vực. Triển khai hoạt động về hàng rào kỹ thuật trong thương mại. Triển khai Chương trình mục tiêu quốc gia "Nâng cao năng suất và chất lượng sản phẩm hàng hoá của các doanh nghiệp Quảng Bình đến năm 2020".

Ứng dụng các tiến bộ khoa học công nghệ vào sản xuất và đời sống, đổi mới và nâng cao trình độ công nghệ phù hợp với điều kiện, năng lực của địa phương góp phần đa dạng hoá sản phẩm hàng hoá trong tỉnh.

Nâng cao năng lực nghiên cứu triển khai, xây dựng các mô hình trình diễn nhằm chuyển đổi cơ cấu kinh tế tiến tới tăng trưởng ổn định, tăng tỷ trọng ngành công nghiệp và dịch vụ góp phần giải quyết việc làm, xóa đói giảm nghèo nâng cao đời sống nhân dân. Đẩy mạnh hoạt động thông tin tuyên truyền và phổ biến hoạt động KHCN trên địa bàn tỉnh. Tăng cường xây dựng cơ sở vật chất cho hoạt động khoa học và công nghệ. Đồng thời, đẩy mạnh việc liên kết giữa các tổ chức KH&CN và ứng dụng - triển khai của địa phương, giải quyết những vấn đề thực tiễn đặt ra thông qua các nhiệm vụ KH&CN.

T.T.D